

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/742/2015
Identifikačné číslo spisu:	7111211734
Dátum vydania rozhodnutia:	02.03.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7111211734.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ C. A. a 2/ E. A., oboch bývajúcich v J. a zastúpených JUDr. Matúšom Hribom, advokátom so sídlom v Bardejove, Na hradbách č. 5, proti žalovanému Mestu Košice, so sídlom v Košiciach, Trieda SNP č. 48/A, o nahradenie prejavu vôle, vedenej na Okresnom súde Košice I pod sp. zn. 36 C 102/2011, o dovolaní žalobcov 1/, 2/ proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 29. decembra 2014 sp. zn. 5 Co 843/2014, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 29. decembra 2014 sp. zn. 5 Co 843/2014 a uznesenie Okresného súdu Košice I z 1. júla 2014 č.k. 36 C 102/2011-113 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Košice I na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

Okresný súd Košice I uznesením z 1. júla 2014 č.k. 36 C 102/2011-113 zastavil konanie a žalobcom nepriznal právo na náhradu trov konania. Uznesenie odôvodnil tým, že žalobcovia napriek tomu, že boli vyzvaní na doplatenie súdneho poplatku za žalobu v sume 83 € v lehote 10 dní od doručenia výzvy pod sankciou zastavenia konania, ktorá im bola doručená prostredníctvom ich zástupcu 12. novembra 2013, doplatok súdneho poplatku do dňa rozhodnutia nezaplatili. Rozhodnutie o zastavení konania odôvodnil súd prvého stupňa podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb.“). O trovách konania rozhodol podľa § 151 ods. 1 O.s.p.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie žalobcov 1/, 2/ uznesením z 29. decembra 2014 sp. zn. 5 Co 843/2014 napadnuté uznesenie prvostupňového súdu potvrdil (§ 219 ods. 1, 2 O.s.p.). Mal za, že súd prvého stupňa správne zastavil konanie, nakoľko žalobcovia napriek doručenej výzve súdny poplatok za žalobu v stanovenej lehote nedoplatili.

Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podali žalobcovia dovolanie, ktorého prípustnosť odôvodnili tým, že im ako účastníkom konania postupom súdov bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Namietali, že odvolací súd rozhodol predčasne, nakoľko vôbec nezistoval, či súdny poplatok bol alebo nebol celkom zaplatený. Z uvedených dôvodov navrhli, aby dovolací súd

uznesenie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu navrhol dovolanie odmietnuť, rozhodnutia súdov nižších stupňov považoval za vecne správne.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či dovolanie žalobcov smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno týmto opravným prostriedkom napadnúť (§ 236 a nasl. O.s.p.).

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci je dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu. Podľa § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak odvolací súd a/ zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky žiadneho z uvedených uznesení; dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na obsah dovolania i zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) prihliadnuť na existenciu procesných väd konania, ktoré zakladajú tzv. zmätočnosť rozhodnutia, skúmal dovolací súd prípustnosť dovolania aj podľa § 237 ods. 1 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Procesné vady konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. neboli v dovolaní namietané a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. môže dôjsť aj zastavením konania pre nezaplatenie súdneho poplatku podľa § 10 zákona č. 71/1992 Zb., hoci pre tento postup nebol zákonný dôvod. O takýto prípad ide aj v preskúmvanej veci.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ. Ak nebol zaplatený poplatok splatný podaním návrhu na začatie konania alebo dovolania, prvostupňový súd vyzve poplatníka, aby poplatok zaplatil v lehote, ktorú určí spravidla v lehote desiatich dní od doručenia výzvy; ak aj napriek výzve poplatok nebol zaplatený v lehote, súd konanie zastaví. O následkoch nezaplatenia poplatku musí byť poplatník o výzve poučený (§ 10 ods. 1 veta prvá a druhá zákona č. 71/1992 Zb.). Prvostupňový súd zruší uznesenie o zastavení konania pre

nezaplatenie súdneho poplatku, ak poplatník zaplatí súdny poplatok do konca lehoty na podanie odvolania (§ 10 ods. 3 veta prvá zákona č. 71/1992 Zb.).

Prípady, keď poplatková povinnosť za návrh na začatie konania nebola splnená do konca lehoty na odvolanie proti uzneseniu o zastavení konania podľa § 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. a proti tomuto uzneseniu bolo včas podané odvolanie oprávnenou osobou - poplatníkom, sa v rozhodovacej praxi najvyššieho súdu riešili už vo viacerých rozhodnutiach (napr. sp. zn. 2 Cdo 6/2001 - R 4/2003, sp. zn. 4 Cdo 263/2015), a zhodne bol zastávaný názor, že keďže zákon č. 71/1992 Zb. danú situáciu neupravuje, poplatník môže splniť poplatkovú povinnosť až do rozhodnutia odvolacieho súdu o jeho včas podanom odvolaní, a odvolací súd nemôže uznesenie súdu prvého stupňa o zastavení konania pre nezaplatenie súdneho poplatku potvrdiť; v takom prípade odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Najvyšší súd sa aj v danom prípade stotožňuje s uvedenými závermi.

Dovolací súd zistil, že v čase rozhodovania súdu prvého stupňa žalobcovia napriek tomu, že boli vyzvaní na doplatenie súdneho poplatku za žalobu v sume 83 € v lehote 10 dní od doručenia výzvy pod sankciou zastavenia konania, ktorá im bola doručená 12. novembra 2013, doplatok súdneho poplatku do dňa rozhodnutia prvostupňového súdu nezaplatili. Tento doplatok súdneho poplatku zaplatili 13. augusta 2014 a odvolací súd odvolaním napadnutým uznesením rozhodol 29. decembra 2014.

Ak za daného stavu odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, ktorým zastavil konanie pre nezaplatenie súdneho poplatku za žalobu, hoci tento bol v čase rozhodovania odvolacieho súdu už zaplatený, nerozhodol správne a znemožnil žalobcom 1/, 2/ realizáciu práva, aby ich vec bola prejednaná. Týmto postupom odvolací súd odňal žalobcom 1/, 2/ možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

Najvyšší súd preto napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu ako aj rozhodnutie súdu prvého stupňa zrušil (243b ods. 1 O.s.p.) a podľa § 243b ods. 2 O.s.p. vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.